

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

Endavant

REDACCIO :
Josep PALLACH
Rue Gaston-Mangin
Eât. B - Esc. 5 - Ap. 53
MONTGERÇON (St-et-O).

ADMINISTRACIO :
M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse

Preu de l'exemplar: 20 francs.

Suscripció l'any: 250 francs.

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

TREBALLADORS :

El Dret al Treball i a un Salari suficient per vuit hores, és un dret reconegut a tot el món.

Exigiu-lo! Solidaritat contra els acomiadaments!!

Reclameu el producte íntegre del vostre treball!!

Contre les conseqüències nefastes del Pla de Misèria

BARCELONA, novembre. — Durant tot aquest mes les conseqüències nefastes del Pla de Misèria, que el dictador és naturalment portat a carregar damunt de les espatlles dels que no poden defensar-se, han continuat els seus estralls. Al passar en revista algunes d'aquestes manifestacions, hem de senyalar també que les reaccions ja van manifestant-se arreu. Els treballadors, tots els assalariats, s'oposen clarament als acomiadaments. Saben el que han de fer: reclamar el salari necessari per viure, a canvi de les vuit hores de treball. Els industrials i els comerciants, que han vist amb estupor els nous pressuposts han d'exigir i exigeixen les facilitats creditores que actualment només obtenen els sectors parasitaris de l'Estat, i que són negades a l'indústria tèxtil i a la metal·lúrgia.

La lluita, en aquest sentit, ja està entaulada. Ara cal menar-la bé, sense deixar-se dur per la demagogia ni les provocacions; segurs finalment de la reeixida si s'afirmen les virtuts de continuïtat i de fermesa que hem de saber tenir.

BAIXA A LA BORSA. — Setmana darrera setmana, els comunicats bursatils han anat expressant el mateix «escàs interès», «baixa de les cotitzacions». El capital continua retirent-se, convençut del fracàs del pla, i refusant inversions en tots els sectors. El pessimisme que domina arreu és la resposta dels medis capitalistes a les pretensions que, com cada any, el general Franco ha continuat expressant en els seus discurs promentent vint anys més de dictadura!

FESTEIGS AL CAPITALISME ALEMANY. — I com és normal, si falten capitals a casa cal buscar-ne a l'estranger. El festeig que anunciàvem en el nostre darrer número, ha anat «in crescendo». Viatge de Castiella a Bonn, viatge de ministres alemanys a Madrid, elogis de la política de «propietat per tots» que, segons sembla, és la mateixa que apliquen els alemanys i els espanyols, etc., etc. Però dels crèdits de les banques privades, per ara res. I tot

fa pensar que no n'hi haurà sense condicions severíssimes que els nous pressuposts són lluny d'anunciar.

ELS PRESSUPOSTS DE L'ESTAT : augment de les despeses de Marina, Aviació, Exèrcit, Governació, Falange, Jefatura del Gobierno! — El Boletín Oficial de las Cortes, publica el pressupost per l'any 1960. I la paradoxa esclata. En un moment en que l'Estat exigeix dels particulars l'austeritat, els sacrificis, les restriccions, les xifres dels distints ministeris improductius ultrapassen un augment de 10 % en relació a l'any passat! L'escàndol ha estat tant gros, que «La Vanguardia» ha hagut de sortir amb varis editorials dient que actualment no s'ha de tenir por del déficit, sino al contrari. Aquesta curiosa teoria, ho esdevé molt més si tenim en compte quins són els ministeris del déficit, i si comparem les seves dotacions a les dels ministeris productius. En efecte :

Marina: 8.051.843.938 de pessetes.
Treball: 316.220.888 de pessetes.

Governació: 6.104.057.916 de pessetes.
Agricultura: 319.857.940 de pessetes.

Exèrcit: 8.051.843.938 de pessetes.
Educació: 5.166.074.416 de pessetes.

I així per l'estil...

CRISI AL GOVERN. — Naturalment aquest pressupost tradueix una realitat. Que en la baralla entaulada dins el govern entre Ullastres i els ministres

militars o governatius, Ullastres ha hagut d'afluixar, malgrat les promeses que havia fet als americans, assegurant-los una racionalització de l'armament i la reducció de les despeses militars. Com per proclamar aquesta «victòria» el general Barroso es desplaça a Ceuta amb un vaixell de guerra. Els viatges en avió, més barats, són bons pels ministres americans o russos, països pobres, que es gasten els diners en coses tan intrínsecas com l'Educació o la recerca atòmica.

CRISI A LA C.N.S. — Al costat de Barroso, i dels altres ministres «malgastadors», Solís, i naturalment Planell i el que resta de l'equip Suances. Solís, sobretot, assegura formalment que de cap de les maneres ell no pot acceptar el que és una exigència del Pla; el dret d'acomiarar. Solís, a fi de comptes, farà el que manarà Franco, però és indubtable que el que avui preocupa al govern és la gran campanya que s'està fent contra l'atur i per un salari decent. El decret implantant el subsidi d'atur ha sortit ja, però no hi ha crèdits. El Secretari Sindical parlà també — finalment! — d'un salari mínim de vuit hores. Però només fa que parlar-ne. Tot plegat tradueix el que li diuen els burocràtes de la C.N.S.; els treballadors no estan disposats a suportar noves misèries.

L'HISPANO SUISSA VOL DESPEDIR TREBALLADORS : L'EXEMPLE DE LA FRACSA. — A Barcelona, aquesta decisió es manifestà repetidament, a la Hispano Suissa, al ram de l'aigua en ocasió de discutir el conveni col·lectiu, a la FRACSA, on els treballadors el dissabte es presentaren acompanyats de la muller i dels fills a reclamar el salari íntegre, refusant de cobrar la misèria amputada de les primes i dels punts que els donaven. L'empresa cridà els guàrdies. Els treballadors, les dones i els infants continuaren exigint el que era seu. Hi hagués disturbis. Els treballadors de l'Hispano refusaren els acomiadaments. L'empresa aleshores reduí el salari suprimint les primes (60 % del salari total).

I així continuen les coses. La campanya contra la misèria ha de seguir. Amb més força que mai: atents tots a les instruccions que circulen. Decidits i sense por. Fins a la victòria.

INDUSTRIALS Y COMERCIANTS :

La solució als vostres problemes no podeu trobar-la acomiadant els treballadors i reduint encara més el mercat interior, com us diuen els Ullastres i els Guals.

Exigiu la reducció de les despeses de l'Estat parasitari!

Exigiu el control de les inversions per un organisme democràtic!

EDITORIAL

La Declaració dels Partits i de les Sindicals de Catalunya a l'Exili, ha d'obrir un nou període en l'acció del nostre poble per la llibertat. Un període de realitats, basat primer de tot en el fet dels vint anys de dictadura i d'emigració que obliga a plantejar en termes

distints de com s'ha fet fins ara la perspectiva política: cal veure clarament, per començar, que l'eix de tota acció és l'Interior.

Sense emprar grans mots és el que diuen els organismes aplegats al Comitè de Coordinació. Tenen plena consciència del

DECLARACIÓ

Els Partits i Organitzacions que s'apleguen avui, al cap de vint anys de la dictadura del general Franco que endogala Catalunya i els altres pobles hispànics, tenen perfecta consciència de la necessitat de partir d'una base real en l'esforç que es proposen realitzar: contribuir a afermar l'unitat d'acció democràtica catalana, la qual ha de jugar un paper essencial en la liquidació de la dictadura, mitjançant la coordinació de la seva acció anti-franquista amb la de les altres forces democràtiques peninsulars.

Es de Catalunya mateix que sorgeix el principal impuls per a retrobar, amb les nostres llibertats, una vida democràtica a tota la península que permeti la pacífica realització de les finalitats de Justícia Social i de Progrés que ens uneixen i que constitueixen la característica constant del nostre poble.

Sabem que no pertoca als organismes de l'exili atribuir-se la direcció de la lluita, puix que és a l'Interior on hi ha sobretot les energies que necessita l'acció i on també hi ha la força moral capaç de resoldre els greus problemes polítics que el nostre poble ha de plantejar-se si vol presentar-se unit i fort davant la greu conjuntura que la fi de la dictadura li presentarà aviat.

Es per això que els Partits i Organitzacions que sotasignen AFIRMA-REM ja fa mesos que la DIRECCIÓ DE LA DEMOCRÀCIA CATALANA, agrupant totes les organitzacions democràtiques, polítiques, sindicals i universitàries de Catalunya, havia de sorgir de l'INTERIOR per a tenir la major eficàcia. Aquest anhel és ja una realitat que saludem amb entusiasme. El nostre deure és fer tot el possible per a servir-la, coordinant entre nosaltres la propaganda a l'Exili i l'ajuda als lluitadors de l'Interior, i fixant els principis generals que ens proposem defensar en totes les ocasions i contactes que es mantinguin amb altres forces polítiques i sindicals de l'Exterior.

Per aquests motius decidim constituir a l'Exili un Comitè de Coordinació de les Forces Democràtiques de Catalunya, la principal missió del qual serà:

- 1) Assegurar una relació permanent entre les organitzacions polítiques, sindicals i universitàries exiliades.
- 2) Oferir la més total col·laboració a les Forces de l'Interior.
- 3) Divulgar internacionalment les característiques de la personalitat de Catalunya, i defensar el seu dret a determinar democràticament el seu destí.
- 4) Incrementar l'esforç de la democràcia catalana en la lluita general contra la dictadura franquista.

Els organismes representats al nostre Comitè de Coordinació saben que l'aplegament català només serà fecund si els seus components, fent abstracció de llurs programes bàsics, es limiten a una coincidència sobre uns punts mínims d'acció conjunta. A tal efecte, i sense que cap dels integrants al compromís renunciï a la seva peculiar doctrina, el Comitè de Coordinació es proposa establir, d'acord amb l'Interior, els punts programàtics que defensaran les forces catalanes.

Cada una de les organitzacions representades al Comitè — el qual s'esforçarà en ampliar el màxim possible la seva representació, i encoratjarà els diversos nuclis catalans de l'exili per a coordinar-se — queda lliure de concertar-se amb les organitzacions anti-franquistes que estimi pertinent, si bé es considerarà moralment obligada a fer respectar aquests punts mínims d'acord.

Paris, novembre del 1959.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA. — MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA. — FEDERACIÓ NACIONAL D'ESTUDIANTS DE CATALUNYA. — NOVA REPUBLICA. — C.N.T. (SUB-COMITE REGIONAL DE CATALUNYA). — U.G.T. (SECRETARIAT DE CATALUNYA).

que són: uns grups d'exiliats que mantenen des de fa vint anys, amb gran esforç i cercant constantment l'arrelament dintre, un mínim d'estructures polítiques i socials, símbol del que fou un dia i esperança del que serà demà. Uns grups d'exiliats sense diners, sense edificis, sense governs i sense burocràcia, sense ajudes estrangeres de cap mena i que han de guanyar-se constantment, i consolidar, la solidaritat moral i material dels democràtes dels altres països. Uns grups d'emigrats polítics però, decidits a dedicar el màxim esforç a aquesta feina: fer de tornaveu de les preocupacions i de les accions dels nostres amics de dintre, ajudar-los incansablement en la seva tasca, molt més perillosa i difícil.

Es per això que decideixen constituir un organisme que representi a l'exili les forces de l'Interior ja aplegades actualment. D'aquesta manera ara quan algú demani el parer dels catalans, se li podrà dir amb suficient autoritat. Això ja és molt. Però no és tot. El Comitè de l'exili s'ha d'esforçar en ajudar a plasmar els punts mínims d'acord que deuen constituir l'essencial d'una «doctrina catalana» de cara als greus problemes que té plantejats el nostre poble i tota la península. Creiem sincerament que l'emigració, si es proposa contribuir a aquesta obra necessària, pot fer-ho bé. Sense pretendre imposar el que no li pertoca, ha d'aportar la gran suma d'experiències i de sacrificis de l'exili, als neguits de les noves generacions de les quals depèn l'avenir.

Coordinar les activitats, mantenir posicions comunes, representar l'Interior, ajudar en el que calgui, oferir-li constantment el suport moral i material que poguem obtenir, contribuir a precisar el pla de reformes socials i polítiques que reclama la situació actual del nostre país.

Es per tot això que el M.S.C. fidel a una política que ja és tradicional, farà tot el que calgui per servir l'unitat catalana, a dins i a fora de Catalunya.

Macià, Ferrer i Guardia, Jaurés...

1959, ANY D'ANIVERSARIS

Aquest any s'ha escaigut el centenari de la naixença de Macià, el cinquantesimari de la fusellament de Ferrer, el centenari de Jaurés.

Cada una d'aquestes figures representa per nosaltres catalans, socialistes i homes de llibertat, valors distints però agermanades contribuint a fer-nos el que som. No podem dedicar al seu recort res més que unes ratlles. Però llurs exemples són vius i ens guien cada dia en l'acció. Com a tants que ens precediren i a tants que vindran darrera. I per això mateix sabem que triomfaran.

Société Générale d'Impression
Toulouse

Le gérant : A. IBORRA

COM EXPLICAR EL PROBLEMA DE CATALUNYA ?

Si un mes enrera algú m'hagués dit: has d'escriure un article al diari..., tot seguit m'hauria posat el dit en aquell lloc del cap que tots suposeu tot fent-li fer el moviment d'un quart de cercle. Però d'uns quants dies ençà m'ha pres l'ansia de donar a conèixer la tàctica que empro cada vegada que tinc ocasió de parlar del problema de Catalunya.

No tinc cap pretensió literària, car sóc «d'aquells del ramat», com es sol dir quan es parla de l'obrer en general, i com que sóc pagès no us feu l'il·lusió de llegir un d'aquells articles plens de mots tècnics que potser ignoren els mateixos que els escriuen. En tot cas, jo en conec molt pocs apart el de burocràcia, que tinc en honor perquè cada vegada que he rebut paperassa, mai hi he comprès res.

Ara bé, a mi em sembla haver llegit d'un polític català, d'aquells que donen l'impressió de seriositat i de seny, que «és molt difícil de fer comprendre el nostre problema de Catalunya a un estranger». Per mi, també ho era, però ja no ho és.

Al Larousse que tinc, hi he llegit: «un diccionari sense exemples, és un diccionari mort». La clau de fer-nos comprendre és això: un exemple. Jo no vaig entendre mai que multiplicant la llargada d'un triangle per l'amplada i dividint-ne el resultat per dos, donés la superfície del triangle, fins al dia que un mestre va agafar unes estisores i uns quants papers i va fer davant meu uns quants rectangles diferents. Cop d'estisora d'un cantó a l'altre a cada un, i ja teniu uns quants triangles de diferents formes. Quin enze que és això: un exemple. L'enze era el que l'ensenyava, que perdia el temps i te'l feia perdre! va dir-me ell.

-0-0-0-

Des de fa set anys, els estius és passat treballant a l'hosteleria, lloc ideal per fer coneixença amb gent de totes les nacionalitats, i em trobo sovint amb gent que senyalant-me l'index em diuen «Vos sòu espanyol», i com tots vosaltres, jo responc: «No; jo sóc català». I fins fa tres mesos sentia que els uns somrien, i els altres em prenien per un original. Els que s'ho prenien seriosament, s'esforçaven en fer-me entendre que Catalunya és a Espanya, i vulguis que no ets espanyol... I fins fa tres mesos, no en vaig poder convèncer cap amb l'història del folklore, temperament, mentalitat, dades històriques, etc. etc. Així me'n anava al llit i em deia: «si li hagués dit això o allò... potser l'hauria convencut...». Però a la discussió o xerrada següent, el resultat era el mateix.

Però des de fa tres mesos he convencut a tots els estrangers amb els quals he parlat del problema de Catalunya, i cada vegada he sentit que em donaven raó sincerament perquè, de la manera que ara els hi exposo, per poc que siguin democràtes estan obligats a contestar: teniu raó.

Preneu un suís, un belga o un francès i poseu-li la qüestió: «suposeu que Hitler hagués guanyat la guerra, i que amb la puixança del vencedor hagués dit: Prou. Ara Bèlgica, Suïssa, França no seran més que províncies alemanyes! Car dir: «Això em pertany» per fets de guerra no és pas d'avui i tots hem vist canviar els colors del mapa en pocs anys. A vos, belga, suís, francès us haurien pogut canviar la nacionalitat sobre el paper de la carta d'identitat. Haurieu deixat vos de sentir-vos francès, belga o suís?»

Es que la llet que mamarien els vostres fills, ja no seria suïssa o belga. Quin llenguatge els hi parlarien, malgrat que a l'escola estiguessin obligats d'aprendre l'alemany, i fossiu governats des de Berlín?

Doncs aquest és exactament el nostre cas!

Tots deueu suposar la cara que feia aquella gent i quina era la resposta, en el qual no hi mancava un sobresalt d'indignació.

I si convencer un estranger ja és important, tinc de dir-vos que encara ho és més convèncer dos castellans, com ho he fet. Però aquest, abans de donar-se per convençuts m'han fet la pregunta de

sempre: «Així vosaltres constituiríeu un estat separat?»

—No, home, no. Som del nostre poble i de Catalunya, però també som ibèrics i si ho voleu allargar europeus. I, plíquè no cançariem el nom d'Espanya, que ja fa molts d'anys significa opressió pels uns o pels altres (o per tots), i ens organitzaríem en Republica Federal Ibèrica, o en Confederació de nacions ibèriques, ço que ens donaria a tots la satisfacció de sentir-nos homes lliures i democràtes, i que com a recompensa crearia la germanor entre nosaltres, obrint les portes del progrés i del benestar? Que no ho veieu que mentre no ho fem així en patirem tots només en sortiran beneficiats els aventurers de sempre? Mireu la Confederació Helvètica, i els grans països que es diuen Estats Units, o Unió de Repúbliques d'aquí o d'allà. Es que ens hi podem comparar?

Topareu amb algun ignorant que us respondrà a tres quarts de quinze, com diem a la nostra comarca, però tots els de bona fe — i són aquests els que interessen — per poc de sentit comú que tinguin o per poc que es sentin democràtes us respondran com m'han contestat a mi:

—Si és així, amb això jo hi estic d'acord. Visca Catalunya!

J. VALLVERDU

BALANÇ SOCIALISTA

Per M. SERRA I MORET

L'impressionisme és una anomalia molt estesa particularment en països com el nostre on el terme francès «détendu» no es coneix ni té sentit. Subjectes sempre a alta tensió, tot ho veiem deformat, exagerat, i no ens podem fer càrrec de les realitats tal com són i en la mesura i relativitat que se'ns presenten.

Ara tenim gent descoratjada perquè els laboristes britànics no van guanyar les eleccions del 8 d'octubre darrer. Ens recorda el desconcert i atribolament que hi va haver a Catalunya ara fa vint i sis anys quan les esquerres van perdre les eleccions de la segona legislatura republicana. Aquell accident tan fàcilment explicable va tenir conseqüències catastròfiques únicament per la nostra manca de reflexió i d'equilibri. El guany dels conservadors britànics — tan modest com el guany de les dretes espanyoles en 1933 — no tindrà cap conseqüència desastrosa ni canviarà el curs dels esdeveniments polítics de Gran Bretanya ni del món.

Tota màquina, tot moviment vital, la mateixa vida orgànica, obeeix a una llei d'alternança, d'equilibri, de compensació, que fa possible la seva existència, la seva durada. La democràcia n'és un exemple colpidor. Quan es veritable i és activa, es mou com un aparell cardíac, amb ritme de sistole i diastole que determina el curs de l'opinió pública i obre i contrau les vàlvules del poder. Per això les ideologies, les tendències i les nocions distintes del bé públic s'organitzen en partits per tal de donar la sensació del volum de cada una en les consultes electorals i al mateix temps oferir els homes que es consideren aptes pel regiment del país. No és cap lluita aferrissada ni cruenta: és simplement un exercici, una competició, un joc honest i salutífer que desvetlla la consciència dels ciutadans i reactiva llur interès i responsabilitat en la conducció dels afers de la comunitat.

No es concebeix, doncs, la democràcia, és a dir el govern del poble pel poble, sense aquesta respiració vital que comporta alternances, canvis, reaccions, totes les possibles, sanes, orgàniques, que poden acomplir i assimilar progrés social dintre un règim de llibertat, és a dir de sanitat, d'expansió, de vida. Tant és així que en les grans democràcies les més robustes i expansives, les opinions s'han canalitzat generalment en dues corrents, dos grans partits, no pas oposats, no pas adversos, car l'un i l'altre són populars, són

(Passa a la pàg. 4.)

polítics en el veritable sentit del mot i són democràtics en les essències de les funcions ciutadanes. Als Estats Units hi ha els que es diuen demòcrates i els que es diuen republicans, denominació que no indica cap incompatibilitat ni oposició entre un i altre concepte car tots dos són republicans i tots són demòcrates i només vol dir que hi ha dues maneres de discernir i de comportar-se dintre els termes d'acció governamental en la direcció dels afers públics i de les relacions internacionals.

Els partits progressistes i els mateixos socialistes no han pogut arrelar als Estats Units perquè no existint problema constitucional les lluites d'interessos no divideixen la comunitat. I és que la societat nordamericana va néixer lliure i és integrada per la llibertat i el dret i no comporta aquella definició anglesa de «earnners» i «owners» de la qual el marxisme va treure el principi de la lluita de classes. En el fons, als Estats Units, tots són «earnners» i «owners» a la vegada, tots són productors i consumidors, posseïdors i assalariats, treballadors i propietaris, car la riquesa és producció, activitat remuneradora i cooperació social. Es capitalisme pur i utilitari que no concebeix altres drets adquirits que els del treball i pulveritza les transmissions hereditàries i els privilegis de casta.

A la Gran Bretanya la història és una altra. La democràcia neixia revolucionàriament en plena feudalitat i anava guanyant posicions a través de lluites seculars contra els poders estatutis. Més que lluites econòmiques eren lluites civils, és a dir, eren lluites per l'accessió al poder, per la democràcia, per la realització de la comunitat lliure que significa en primer terme que els ciutadans no són del senyor o de la reialesa, sinó que la reialesa i els senyors són dels ciutadans, és a dir, del comú, de la ciutat, la que té el poder i otorga títols i privilegis. I l'evolució fou efectiva i el poder dels súbdits i la corona i els senyors foren llurs servidors i mandatàries.

El capitalisme, però, emergia de la massa del posseïdors, dels antics «owners», els quals es convertien a la llibertat i a la democràcia perquè comprenien que el treball triomfava i que els coneixements i les activitats utilitàries transformaven l'escenari i obrien un món nou a les possibilitats humanes. D'ací la naixença del partit liberal, dels «whigs», que combatia i esperonava els «tories», els conservadors, els quals romés cedien per la pressió popular operant a la Cambra dels Comuns. Però la lluita es resolí amb el triomf de la llibertat en la universitat de l'Imperi i amb la consolidació de la democràcia, efectiva, constitucional. Per això es feia més necessari cada dia de portar aquest moviment de nivellació cívica al camp econòmic i anar elevat les masses proletàries en cultura i benestar per tal que la democràcia fós vital i orgànica i la llibertat no es perdés mai més. Les Societats Fabianes foren el planter i la universitat i el Partit Laborista fou la criatura normal que naixia de la terra i de l'ambient i que arribaria a ésser el que és, el socialisme, la força positiva de la llibertat i la ciutadania en una comunitat progressista i sanament equilibrada.

En mitja centúria s'ha operat el fenomen, sense ensurts ni violències i, com era d'esperar, els liberals han perdut la raó d'ésser i els socialistes són el que han d'ésser, el plat de la balança del progrés, el pes compensatori, el factor de renovació i de vitalitat de la comunitat britànica. I perquè ho són, perquè no han abassegat tot el poder, perquè són un instrument d'alternança i d'equilibri, perden o guanyen, governen o estan a la oposició, segons els moviments pendulars de l'opinió pública, segons les circumstàncies universals, segons els sentiments temporals i variables de la ciutadania que té dret a escollir i a encertar o equivocar-se. I la prova de que quan els socialistes no guanyen les eleccions res no s'ha perdut en l'ordre del progrés és que els guanyadors momentànis no desfan el que han fet els socialistes ans bé ho consoliden i ho respecten car veuen que ells són de fet la meitat de la ciutadania, que no perden sufragis ni possibilitats i que un petit moviment de l'opinió pública els tornarà a donar el poder qualsevol dia.

El que passa a la Gran Bretanya passa a Suècia, a Noruega, a Finlàndia, a Dinamarca, a Bèlgica, a Luxemburg, a Àustria i a totes les democràcies sanes i estables. S'hi acosten paulatinament, l'Alemanya democràtica, la moderna Itàlia i poc o molt la França. No parlem de Suïssa i Holanda on la democràcia és molt antiga i el pols de l'opinió pública és molt accelerat i treballa en tots els membres de la comunitat nacional, ço que vol dir que el socialisme es més difós i més operant que en les grans democràcies. I vol dir també que la primera i més gran preocupació de tots els partits socialistes ha d'ésser d'establir i consolidar la democràcia, representar la meitat de la ciutadania i més que assolir el govern o guardar-lo permanentment, conduir l'opinió pública i guanyar-la en pla dialèctic, de lliure discussió, sense dictadures ni imposicions ni audàcies revolucionàries, pel sentiment, per l'enteniment, per la raó.

EL DESARMEMENT, CAMÍ DE LA PAU I DEL SOCIALISME

En aquestes pàgines s'ha criticat prou durament l'Unió Soviètica, quan ens ha semblat — d'acord amb les normes de la justícia i de llibertat — que la política d'aquest Estat era criticable. Amb la mateixa sinceritat ens cal dir avui que les propostes de desarmament que Kroutchev ha presentat a la O.N.U. en nom de l'U.R.S.S. han d'obrir una nova etapa — si són realitzades — en el món internacional. Els socialistes catalans hem encoratjat l'evolució vers la «détente», i hem saludat l'intercanvi d'idees, que és més útil que l'intercanvi d'invectives. Hi ha avui dues grans puixances posseïdores de mitjans de destrucció a l'escala planetària: tot el que les acosti és bo per la pau, i dolent el que les separi, sigui qui sigui el promotor de l'acostament o de la separació. Ara bé nosaltres sabem que l'acord només serà possible si es progressa, encara que sigui lentament, pel camí del desarmament. Quin home generós no ha somiat en el temps idíl·lic en que no hi haurien exercits ni fronteres, i tots els homes serien germans? Un socialista és un home que guarda constantment aquest somni present a l'esperit i que, plenament conscient que no és fàcil de realitzar, sap també que si hi ha en aquesta vida alguna gran tasca digne d'esforç, aquesta n'és una. Es vol res més noble que destinar els milions de milions de la destrucció, a l'immensa obra de introduir els pobles desposseïts al món de valors que els són vedats — i que ells també han forjat?

Heus ací l'esforç dels propers cinquanta anys: o això — per lenta que sigui la marxa — o l'anihilament universal. Algú pot dubtar?

REUS VIST «PER UN GANXET» LA VANITAT I L'ESTULTICIA

Reus, capital del Camp, població moderna neta i endreçada i per damunt de tot culte, ara amb motiu del VI «certament literari» ha sofert l'afront de veure el seu Centre de Lectura —fogar cultural que honorava Catalunya per la seva importància i per l'assenyada activitat i pel prestigi dels seus homes— envaït i deshonorat per la presència dels més genuïns representants de l'anti-cultura i del despotisme.

Tanta malaurança solament podia ocasionar-la la il·limitada vanitat d'un home que usa i abusa de la presidència del Centre per tal de satisfer el seu insaciable delit de figurar i de jugar «al gran personatge».

Reus que ha estat tan pròdiga en homes de valer! Reus bressol dels Prim, Gaudí, Fortuny, Calofre, Lloveres, Bartrina, Pau Font de Robinat, ara en aquesta hora trista de la nostra història i de la nostra vida ha de suportar dolorida i silent les pallassades d'homes de cartó que fan de lacais del franquisme.

Malgrat tot, ho diem com a cosa certa, el Centre de Lectura és i romandrà una utilitat sana i fecunda enmig del silenci profitós i fèrtil de la seva importantíssima biblioteca. L'ànima del Centre hi plana amb tota la seva puresa i tota la seva esperança!